

ANTOLOGÍA DE FABULAS DE FEDRO

Lupus et agnus

Ad rivum eundem lupus et agnus venerant,
siti compulsi. Superior stabat lupus,
longeque inferior agnus. Tunc fauce improba
latro incitatus iurgii causam intulit;
'Cur' inquit 'turbulentam fecisti mihi
aquam bibenti?' Laniger contra timens
'Qui possum, quaeso, facere quod quereris, lupe?
A te decurrit ad meos haustus liquor'.
Repulsus ille veritatis viribus
'Ante hos sex menses male' ait 'dixisti mihi'.
Respondit agnus 'Equidem natus non eram'.
'Pater hercle tuus' ille inquit 'male dixit mihi';
atque ita correptum lacerat iniusta nece.
Haec propter illos scripta est homines fabula
qui fictis causis innocentes opprimunt.

Vacca et capella, ovis et leo

Numquam est fidelis cum potente societas.
Testatur haec fabella propositum meum.
Vacca et capella et patiens ovis iniuriae
socii fuere cum leone in saltibus.
Hi cum cepissent cervum vasti corporis,
sic est locutus partibus factis leo:
'Ego primam tollo nomine hoc quia rex cluo;
secundam, quia sum consors, tribuetis mihi;
tum, quia plus valeo, me sequetur tertia;
malo adficietur si quis quartam tetigerit'.
Sic totam praedam sola improbitas abstulit.

Canes famelici

Stultum consilium non modo effectu caret,
sed ad perniciem quoque mortalis devocat.
Corium depressum in fluvio viderunt canes.
Id ut comesse extractum possent facilius,
aquam coepere ebibere: sed rupti prius
periere quam quod petierant contingerent.

Ranae ad solem

Vicini furis celebres vidit nuptias
Aesopus, et continuo narrare incipit.
Uxorem quondam Sol cum vellet ducere,
clamorem ranae sustulere ad sidera.
Convicio permotus quaerit Iuppiter
causam querellae. Quaedam tum stagni incola
'Nunc' inquit 'omnes unus exurit lacus,
cogitque miseris arida sede emori.
Quidnam futurum est si creantur liberi?'

Lupus et gruis

Qui pretium meriti ab improbis desiderat,
bis peccat: primum quoniam indignos adiuvat,
impune abire deinde quia iam non potest.
Os devoratum fauce cum haereret lupi,
magno dolore victus coepit singulos
inlicere pretio ut illud extraherent malum.
Tandem persuasa est iureiurando gruis,
gulae quae credens colli longitudinem
periculosam fecit medicinam lupo.
Pro quo cum pactum flagitaret praemium,
'Ingrata es' inquit 'ore quae nostro caput
incolume abstuleris et mercedem postules'.

Vulpes et corvus

Qui se laudari gaudent verbis subdolis,
serae dant poenas turpi paenitentia.
Cum de fenestra corvus raptum caseum
comesse vellet, celsa residens arbore,
vulpes invidit, deinde sic coepit loqui:
'O qui tuarum, corve, pinnarum est nitor!
Quantum decoris corpore et vultu geris!
Si vocem haberes, nulla prior ales foret'.
At ille, dum etiam vocem vult ostendere,
lato ore emisit caseum; quem celeriter
dolosa vulpes avidis rapuit dentibus.
Tum demum ingemuit corvi deceptus stupor.
Hac re probatur quantum ingenium valet;
virtute semper praevalet sapientia.

Mulier parturiens

Nemo libenter recolit qui laesit locum.
Instante partu mulier actis mensibus
humi iacebat, flebilis gemitus ciens.
Vir est hortatus, corpus lecto reciperet,
onus naturae melius quo deponeret.
'Minime' inquit 'illo posse confido loco
malum finiri quo conceptum est initium'.

Canes et corcodilli

Consilia qui dant prava cautis hominibus
et perdunt operam et deridentur turpiter.
Canes currentes bibere in Nilo flumine,
a corcodillis ne rapiantur, traditum est.
Igitur cum currens bibere coepisset canis,
sic corcodillus 'Quamlibet lambe otio,
noli vereri'. At ille : 'Facerem mehercules,
nisi esse scirem carnis te cupidum meae'.

Pullus ad margaritam

In stercolino pullus gallinaceus,
dum quaerit escam, margaritam repperit.
"Iaces indigno quanta res" inquit "loco!
Hoc si quis pretii cupidus vidisset tui,
olim redisses ad splendorem pristinum.
Ego cur te inveni, potior cui multo est cibus?
Nec tibi prodesse nec mihi quicquam potest."
Hoc illis narro qui me non intellegunt.

Pavo ad lunonem de voce sua

Pavo ad lunonem venit, indigne ferens
cantus luscini quod sibi non tribuerit;
illum esse cunctis auribus mirabilem,
se derideri simul ac vocem miserit.
Tunc consolandi gratia dixit dea:
"Sed forma vincis, vincis magnitudine;
nitor smaragdi collo praefulget tuo,
pictisque plumis gemmeam caudam explicas."
"Quo mi" inquit "mutam speciem si vincor sono?"
"Fatorum arbitrio partes sunt vobis datae;
tibi forma, vires aquilae, luscini melos,
augurium corvo, laeva cornici omina;
omnesque propriis sunt contentae dotibus. "
Noli adfectare quod tibi non est datum,
delusa ne spes ad querelam recidat.

Serpens ad fabrum ferrarium

Mordaciorem qui improbo dente adpetit,
hoc argumento se describi sentiat.
In officinam fabri venit vipera.
Haec, cum temptaret si qua res esset cibi,
limam momordit. Illa contra contumax,
"Quid me," inquit, "stulta, dente captas laedere,
omne adsuevi ferrum quae conrodere?"

Asinus ad lyram

Quomodo ingenia saepe calamitate intercidant.
Asinus iacentem vidit in prato lyram.
Accessit et temptavit chordas ungula.
Sonuere tactae. "Bella res est mehercules;
male cessit, ego" ait "artis quia sum nescius.
Si reperisset aliquis hanc prudentior,
divinis aures oblectasset cantibus."
Sic saepe ingenia calamitate intercidunt.

Vulpis et caper

Homo in periculum simul ac venit callidus,
reperire effugium quaerit alterius malo.
Cum decidisset vulpes in puteum inscia
et altiore clauderetur margine,
devenit hircus sitiens in eundem locum.
Simul rogavit, esset an dulcis liquor
et copiosus. Illa fraudem moliens:
"Descende, amice; tanta bonitas est aquae,
voluptas ut satiari non possit mea."
Inmisit se barbatus. Tum vulpecula
evasit puteo, nixa celsis cornibus,
hircumque clauso liquit haerentem vado.

Malas esse divitias

Opes invisae merito sunt forti viro,
quia dives arca veram laudem intercipit.
Caelo receptus propter virtutem Hercules,
cum gratulantes persalutasset deos,
veniente Pluto, qui Fortunae est filius,
avertit oculos. Causam quaesivit pater.
"Odi" inquit "illum ,quia malis amicus est
simulque obiecto cuncta corrumpit lucro."

XVII. De capris barbatis

Barbam capellae cum impetrassent ab Iove,
hirci maerentes indignari coeperunt
quod dignitatem feminae aequassent suam.
"Sinite," inquit, "illas gloria vana frui
et usurpare vestri ornatum muneris,
pares dum non sint vestrae fortitudini."
Hoc argumentum monet ut sustineas tibi
habitu esse similes qui sunt virtute impares.